13/04/2019

Ο Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος για τις αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Για τις προωθούμενες αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα έκανε λόγο ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος. Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά, “Τὸ ζήτημα, ἐν τέλει, ἀνάγεται σὲ δύο σκέλη: Τὸ πρῶτο ἀφορᾶ στὴ παιδεία ζωῆς, μία παιδεία τοῦ λαοῦ οὐσιαστική, ἐκείνη τῆς πνευματικῆς ὡρίμανσης καὶ τὸ δεύτερο ἀφορᾶ στὸ μέγιστο ἀγαθὸ τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς καὶ τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων”.

Αναλυτικότερα υπογραμμίζει, “Στὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης κατατάσσονται καὶ αὐτὰ τὰ ὁποῖα συνιστοῦν ἐπιβουλὴ τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης, ἤτοι: α) ἡ κακόβουλος βλασφημία (ἄρθρο 198 Π.Κ.), ἡ καθύβριση θρησκευμάτων (ἄρθρο 199 Π.Κ.), ἡ διατάραξη θρησκευτικῶν συναθροίσεων (ἄρθρο 200 Π.Κ.) καὶ ἡ περιύβριση νεκρῶν (ἄρθρ. 201 Π.Κ.).

Προστατευόμενο ἀγαθὸ τοῦ Ζ΄ κεφαλαίου τοῦ Εἰδικοῦ Μέρους τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος εἶναι ἡ θρησκευτικὴ εἰρήνη καὶ τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα ἔννομο ἀγαθό, τὸ

ὁποῖο ἔχει ἄυλο χαρακτῆρα καὶ ἐμπίπτει στὴν ἔννοια τοῦ δημοσίου συμφέροντος, τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀτόμων καὶ περαιτέρω ἐξ ἀντανακλάσεως στὴ καθόλον κοινωνικὴ συνοχή.

Εἰδικότερα, ἡ κακόβουλος βλασφημία (ἄρθρο 199 Π.Κ.) συνίσταται στὴν καθύβριση τοῦ Θεοῦ, ἐφόσον γίνεται δημόσια καὶ κακόβουλα.

Εἶναι τὸ ἀντίστροφο τῆς λατρείας καὶ δοξολογίας ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἀπευθύνει στὸ Θεό. Ἡ βλασφημία εἶναι ἡ βεβήλωση τοῦ Θείου Ὀνόματος, τὸ κατ᾽ ἐξοχὴν σημεῖο τῆς ἀσέβειας.

Περιλαμβάνει δὲ κάθε ἐκδήλωση ἰδιαίτερα προσβλητικὴ εἴτε λόγῳ τῆς μορφῆς της εἴτε λόγῳ τοῦ περιεχομένου της. Ἐννοεῖται ὅτι συζητήσεις, ἀπόψεις, γνῶμες ἔστω καὶ ἂν περιέχουν ἀμφισβήτηση ἢ καθόλου ἄρνηση τοῦ Θεοῦ δὲν ἐμπίπτουν στὴν ἐν λόγῳ διάταξη.

Ἐξ ἐπόψεως ἀναντιρρήτως χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ διδασκαλίας ἡ βλασφημία τοῦ Θεοῦ εἶναι μέγα ἁμάρτημα, ὅταν μάλιστα κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «πᾶν ρῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως» (Ματθ 12, 36) ὡς καὶ οἱ προτροπὲς τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου: «Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω» (Ἐφ. 4, 29) καὶ «ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν» (Κολ. 4, 8).

Ἀλλὰ καὶ γενικότερα ἔθνος ποὺ βλασφημεῖ εἰς βάθος χρόνου μεταβάλλεται πνευματικῶς εἰς ἔρημον κατὰ τὸ «ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, λέγει Κύριος, καὶ ἔρημον ποιήσω σε» (Ἰεζ. 35, 12 ἐπ.),

Τὸ ἑπόμενο ἄρθρο 199 Π.Κ., τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὴ καθύβριση θρησκευμάτων, ἰδίᾳ κάμνει λόγο γιὰ τὴν Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία πρωτίστως ὡς φυσικὴ καὶ νομικὴ συνέπεια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ βεβαίως περιλαμβάνει καὶ «ἑτέρα τινὰ θρησκείαν ἀνεκτὴν ἐν Ἑλλάδι».

Ἔτσι τὸ ἔγκλημα «καθύβρισις θρησκευμάτων» προβλέπεται τόσο γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας, ὅσο καὶ γιὰ κάθε ἄλλη θρησκεία γνωστὴ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος.

Κατὰ τὸ ἄλλο ἄρθρο 200 Π.Κ. (Διατάραξις θρησκευτικῶν συναθροίσεων) στὴν μὲν §1 τιμωρεῖται κάθε πράξη ἢ ἐνέργεια ποὺ ἐμποδίζει εἴτε τὴν προετοιμασία, εἴτε τὴν ἔναρξη εἴτε τὴν συνέχιση μιᾶς θρησκευτικῆς συνάξεως, ἡ ὁποία γίνεται γιὰ λατρευτκοὺς λόγους (π.χ. ἑσπερινός, Θ. Λειτουργία), ἀνεξάρτητα ἂν ἡ σύναξη ἢ ἡ συνάθροιση αὐτὴ συντελεῖται σὲ κλειστὸ ἢ ἀνοικτὸ χῶρο (π.χ. λιτανεία).

Βέβαια, τὸ ἂν καὶ πότε ὑπάρχει λατρευτικὴ συνάθροιση ἢ τόπος λατρείας εἶναι ζήτημα ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου τοῦ οἰκείου θρησκεύματος ἢ δόγματος.

Ἰδιαίτερα τὸ παραπάνω ἄρθρο ἕνεκα καὶ τῆς πολυπολιτισμικῆς κοινωνίας καὶ τῶν ὅλων νέων συνθηκῶν μὲ τὶς μεταναστευτικὲς ροὲς οἱ ὁποῖες συνεχῶς διαμορφώνονται ἐνέχει μεγάλη σημασία γιὰ τὴν θρησκευτικὴ εἰρήνη καὶ ἀποτροπὴ μιᾶς θρησκευτικῆς αὐτοδικίας ἢ ἄλλης παρεκτροπῆς.

Τέλος, τὸ ἄρθρο 201 Π.Κ. (περιῦβρισις νεκρῶν) εἶναι πολὺ σημαντικὸ καθ᾽ ὅτι σχετίζεται μὲ τὸν σεβασμὸ στὸ νεκρὸ καὶ στὴ μνήμη του. Ἔχει ἐπίσης μεγάλη ἀναφορὰ στὰ κοιμητήρια καὶ δὴ τοὺς τάφους (βεβήλωση) ὡς ἐπίσης ἅπτεται καὶ τοῦ θέματος τῶν μεταμοσχεύσεων.

Τυγχάνει δὲ πολὺ χαρακτηριστικὴ ἡ Αἰτιολογικὴ Ἔκθεση τοῦ σχεδίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, τὴν ὁποία καὶ παραθέτουμε, ὅπου ἡ Ἔκθεση αἰτιολογεῖ ἐπαρκῶς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀδικημάτων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐπιβουλὴ τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης.

Εἰδικότερα ἀναφέρει: «Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ λυθῶσιν ἔριδες καὶ ἀμφισβητήσεις θρησκευτικαὶ αἱ μεταφυσικαί, πρόκειται ἁπλῶς καὶ μόνον νὰ τιμωρηθῇ πρᾶξις τὸ μὲν προσβάλλουσα τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, οὗτινος ἡ τόνωσις πρέπει νὰ εἶναι ἐκ τῶν κυρίων μελημάτων τῆς πολιτείας, τὸ δὲ διαταράττουσα τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην διὰ τοῦ χλευασμοῦ καὶ τῆς περιϋβρίσεως ἀλλοτρίων πεποιθήσεων, αἵτινες θεμιτὸν βεβαίως εἶναι νὰ καταπολεμηθῶσι διὰ σκέψεων συζητήσεων καὶ ἐπιχειρημάτων, δὲν εἶναι ὅμως πρέπον νὰ καθίστανται ἀντικείμενον χλεύης, διότι κυρία βάσις τῆς εἰρηνικῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμβιώσεως εἶναι καὶ τὸ νὰ δύναται ἕκαστος νὰ ἔχει καὶ νὰ ἐκφράζει ἐλευθέρως τὰς πεποιθήσεις του, ἐφ᾽ ὅσον διὰ τοῦτο δὲν προσβάλλει τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἀξιοῖ σεβασμὸν πρὸς αὐτάς. Εἶναι δὲ τοσοῦτον ἰσχυρὰ τὰ πάθη, τὰ ὁποῖα διὰ τοιούτων περιϋβρίσεων προκαλοῦνται ὥστε μέγιστον ἔχει ἡ πολιτεία συμφέρον εἰς ἄρσιν τῆς τοιαύτης αἰτίας σοβαρῶν ἀδικημάτων διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν πράξεων ἐκείνων, αἵτινες κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν καὶ πεῖραν εἰσὶν ἐπιτήδεια εἰς τὴν διέγερσιν παθῶν ἢ διαιρέσεων κοινωνικῶν».

Εἰδικότερα, ἡ ἀξία τῆς διατηρήσεως ἐν ἰσχύει τῶν ὑπὸ κατάργησιν ἄρθρων 198,

199 καὶ 201 τοῦ Π.Κ., ἐν ὄψει τῆς ἀναθεωρήσεως διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, δὲν ἔχει καμμία σχέση οὔτε μὲ ἀντιχριστιανικὲς ἀντιλήψεις «περὶ ἐπιγείων προστατῶν τοῦ Θεοῦ», καθ᾽ ὅτι δὲν προστατεύουμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ὅποιοι καὶ ἂν εἴμεθα τὸν Θεὸ, ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς προφυλάσσει, βοηθεῖ καὶ σώζει ἐμᾶς, οὔτε ὡς ἀνεφέρθη, τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα ἀνατρέπουν τὸ ἀτομικὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου.

Τὸ ζήτημα, ἐν τέλει, ἀνάγεται σὲ δύο σκέλη: Τὸ πρῶτο ἀφορᾶ στὴ παιδεία ζωῆς, μία παιδεία τοῦ λαοῦ οὐσιαστική, ἐκείνη τῆς πνευματικῆς ὡρίμανσης καὶ τὸ δεύτερο ἀφορᾶ στὸ μέγιστο ἀγαθὸ τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς καὶ τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων.